

ЕКОЛОГО - ЕКОНОМІЧНА РЕСТРУКТУРИЗАЦІЯ ПРОЦЕСУ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПРОМИСЛОВОГО ПІДПРИЄМСТВА

доц. Кислий В.М., студентка Бондар Т.В.

В умовах наростання протиріч між промисловим виробництвом та здатністю екосистем до самовідтворення постає проблема забезпечення збалансованої діяльності підприємства за екологічними та економічними параметрами функціонування. Проблема еколого - економічного збалансування ускладнюється у сучасних умовах конкуренції, яка, заснована, головним чином, на перевагах виробництва нового товару чи оптимізації витрат на його виробництво. На світовому ринку можливість забезпечення конкурентоспроможності пов'язана з необхідністю дотримання екологічних стандартів.

Конкурентоспроможність підприємства на міжнародному та світовому ринках, її стійкість у довгостроковій перспективі має бути стратегічною ціллю діяльності підприємства. До того ж, лібералізація міжнародного бізнесу зумовлює загострення внутрішньої конкуренції. Тому, ймовірно, у недалекому майбутньому вимоги до екологізації виробництва, випуску екологічно чистої продукції стануть необхідною умовою забезпечення конкурентоспроможності підприємства.

З огляду на актуальність проблеми, її фундаментальність та глобальність, метою дослідження є реструктуризація процесу забезпечення конкурентоспроможності з урахуванням екологічного фактору. Об'єктом дослідження є система забезпечення конкурентоспроможності підприємства, предметом — шляхи еколого - економічної оптимізації тих ланок процесу забезпечення конкурентоспроможності, які прямо чи опосередковано впливають на навколишнє природне середовище.

Система забезпечення конкурентоспроможності підприємства складається із виробничої системи, прямих та зворотних зв'язків із зовнішнім бізнес-середовищем та навколишнім природним середовищем функціонування підприємства. Вихідні положення забезпечення конкурентоспроможності підприємства з урахуванням напрямів еколого - економічної реструктуризації (комплекс змін

принципів, умов, методів, технологій функціонування підприємства для забезпечення еколого орієнтованого соціально-економічного розвитку у довгостроковій перспективі), складається з наступних операцій та процесів: 1) аналіз фактичної і прогнозування бажаної позиції у системі взаємозв'язків зовнішнього бізнес - та природного середовищ; характеристика конкурентної позиції, оцінка власного економічного, природно-ресурсного та інноваційного потенціалів розвитку; встановлення пріоритетів збалансованого розвитку; 2) екологізація управління підприємством (нові форми обліку, аудиту, планування, прогнозування та ін.), розробка екологічної політики, стратегії збалансованого розвитку з урахуванням конкурентної стратегії у їх взаємозв'язку (виготовлення екологічно чистої інноваційної продукції); розробка стратегічної бізнес-концепції та концепції взаємозв'язків із екосистемою; орієнтація функціональних стратегій на забезпечення екозбалансованого розвитку (фундаментальні дослідження законів розвитку екосистем, науково-дослідні та дослідно-конструкторські роботи у напрямі забезпечення екологічно орієнтованої конкурентоспроможності, екостратегічний маркетинг, екологічна сертифікація системи управління виробництвом, управління якістю, управління персоналом та ін.); 3) виявлення центрів екологізації у ланцюзі створення цінності; технологічний розвиток підприємства є основою забезпечення екологізації виробництва (безвідходні, маловідходні, енергозберігаючі машинні технології, автоматизовані технологічні процеси), випуску екологічно чистої продукції (технології конструювання, проектування з урахуванням вимог екологічності та ін.) та забезпечення конкурентоспроможності (технологічні інновації у сферах виробництва та обслуговування, оновлення бізнес-процесів підприємства, нові більш точніші методи прогнозування науково-технічного прогресу, наукове забезпечення управління з урахуванням факторів довго- та короткострокової циклічності економіки, локальної циклічності власних процесів діяльності, етапів власного життєвого циклу, життєвого циклу промислового виробу та забезпечення виробництва інноваційних видів продукції та ін.).

Таким чином, еколого - економічна реструктуризація процесу забезпечення конкурентоспроможності підприємства є важливим стратегічним пріоритетом розвитку промисловості в умовах перспективи виходу на світовий ринок.